

Jaarverslag 2023 ART Hilversum

Hilversum: Beeldende-kunst-stad

In 2023 konden we voor het eerst een heel jaar lang gebruik maken van een centraal gelegen expositieruimte. Midden in het centrum van Hilversum, in de Kerkstraat, nabij Boekhandel Voorhoeve en haast naast Café Van Drimmelen, daar was onze galerie/kunstwinkel gevestigd op het adres Kerkstraat 92. Een ideale plek en het was een mooi jaar. We organiseerden er acht exposities met een kleine 4000 bezoekers.

Daarnaast bleven de atelierroutes in de wijken. We sloten aan bij stedelijke evenementen en gaven regelmatig een nieuwsbrief uit. Dat alles met de enthousiaste inzet van kunstenaars en vrijwilligers. In dit jaarverslag lichten we dit alles verder toe.

Bestuur ART Hilversum

Anne, Gerard, Ineke

Voornemens 2023 – en wat daarvan terecht gekomen is

We schreven in het werkplan dat we in 2023 de expositieruimte in het centrum wilden behouden en daar ervaring wilden opdoen in het ontwikkelen van activiteiten. Dat is gelukt voor het jaar 2023, zij het dat er aan de huur van de ruimte aan Kerkstraat 92 op 31 december een einde kwam. Maar ervaring hebben we zeker opgedaan. Het werken met thema's, de voorbereiding van de exposities samen met de kunstenaars, de aanvulling in het beheer van de galerie die door vrijwilligers geboden kan worden, dat alles heeft ons in het afgelopen jaar veel opgeleverd. We gaan in 2024 naar een nieuwe locatie, maar zullen deze ervaringen zeker meenemen.

We wilden laten zien dat Hilversum meer is dan Hilversum-Mediastad, maar ook Hilversum-Beeldende-kunst-stad. Wij zélf zijn daar intussen wel van overtuigd, nu de rest nog.

We namen ons voor om maatschappelijke betrokkenheid in de kunst te stimuleren. Twee keer organiseerden we een expositie rond een maatschappelijk thema (Kunst en klimaat & verhalen van mensen uit Oekraïne) in beide gevallen in samenwerking met andere Hilversumse organisaties. We willen daarmee doorgaan. Zo'n expositie vraagt veel meer aan voorbereiding, kunstenaars stemmen hun werk er soms ook op af, het kost veel tijd, maar het is het ook waard. Scholen zien er een aanleiding in om klassen bij ons langs te sturen, er komt publiciteit omheen, en veel reuring.

Het maken van verbinding tussen beeldende kunst enerzijds en muziek en poëzie anderzijds is er nog niet echt van gekomen. De ruimte leende zich er niet voor.

We wilden kunstenaars van buiten ruimte geven om te exposeren. Maar in de praktijk is het daar nauwelijks van gekomen. De Hilversumse kunstenaars waren erg geïnteresseerd om te exposeren en de ruimte was niet erg groot. Wel hebben we de mogelijkheid geboden aan twee kunstenaars van Oekraïense origine om te exposeren. Bij enkele andere exposities waren ook gast-exposanten aanwezig.

Jongeren/studenten laten exposeren, dat is nog niet goed gelukt.

ACTIVITEITEN IN 2023

Onze voornemens hebben geleid tot diverse initiatieven en activiteiten.

Kunstenaars

In 2023 waren er 61 kunstenaars bij ART Hilversum aangesloten. Daarvan exposeerden er 51 bij één of meerdere gelegenheden. Sommige kunstenaars konden door ziekte of drukte met andere werkzaamheden niet meedoen. Na twee ballotagerondes sloten zich vijf nieuwe kunstenaars aan.

Er deden twee Oekraïense en drie Nederlandse gast-kunstenaars mee.

Een centraal gelegen expositieruimte voor Hilversumse kunstenaars

We organiseerden in de loop van 2023 acht verschillende exposities. We waren 234 dagen open, van woensdag tot en met zondag, van 12-17 uur. Alleen in juni was het vaak zo warm dat we op zondag gesloten bleven. Zie voor de deelnemende kunstenaars de bijlage.

In totaal kwamen er 3783 bezoekers, in de tabel hieronder is te zien hoe dat bezoek verdeeld was.

Periode	Thema	Aantal dagen open	Aantal bezoekers
Half januari en februari	Geïnspireerd door Japan	30	587
April en mei	'Ontmoetingen', kunst gebaseerd op verhalen van mensen uit Oekraïne	20	332
Juni	Mooi Afval	41	678
Juli en augustus	Zomerexpo	21	472
September	De mens in al zijn/haar facetten	25	385
Oktober	Kunst en Klimaat	19	428
November	Vergankelijkheid	20	258
December	Klein werk, kleine prijzen	22	375

Aan de opening van enkele van de exposities gaven we een feestelijk tintje.

Dat gold bijvoorbeeld voor de expositie van april en mei, waar de kunst gebaseerd was op de verhalen van mensen die uit Oekraïne gevlucht zijn en tijdelijk in Hilversum wonen. Burgemeester Gerhard van den Top opende deze Oekraïne-tentoonstelling op 1 april. De expositie bevatte naast de kunstwerken ook verhalen die de mensen vertelden over hun vlucht en de angsten over de oorlog.

De catering werd verzorgd door Natalia's Kitchen, een lunchroom die gerund wordt door mensen afkomstig uit (vnl) Oekraïne, gevestigd op de Gijsbrecht van Amstelstraat, die een belangrijke rol gespeeld hadden in de contacten met de Oekraïense mensen. Om de kunstwerken die uit de contacten met vluchtelingen waren ontstaan toe te lichten, hielden we matinee's op de zondagmiddag. De expositie was een educatief project van de Aloysius-Mavo/Havo, er kwamen schoolklassen op bezoek met kijk-opdrachten.

De expositie 'Kunst en klimaat' werd op 5 oktober officieel geopend door wethouder Arno Scheepers. We werkten samen met Hilversum100 'Netwerk van Duurzame Doeners' die de expositie gebruikte als start voor activiteiten in het kader van de Week van de Duurzaamheid. Ook deze keer kwamen er schoolklassen op bezoek, deze keer van scholengemeenschap Laar & Berg uit Laren.

Atelierroutes in de wijken en kleinere exposities

Ondanks het feit dat we over een centrale expositieruimte beschikten, wilden we de atelierroutes niet loslaten. We organiseerden er in 2023 vier:

Zondag 30 april: Hilversum-Zuid

Vijf kunstenaars deden mee: Elganan Jelsma, Christie Rusche, Mattijs Wolthaus, Dick Sierksma en Frans van Viegen

Zondag 21 mei: Hilversum-Centrum/Boomberg

Toen exposeerden: Giel Clijsters, Renée Kaats, Hetty Kok, Ernst Laeven, Peter Samsom en Wouter Stips

Zondag 28 mei : Hilversumse Meent

In de voormalige meentwerf was werk te zien van Edith van Eijden, Gerard Janssen, Loes Koopman, Sharon Manassen en Sacha Wendt

Zondag 9 juni: Hilversum-Oost

Toen exposeerden: Barbara Houwers, Anna Visser en Monique van Wijk

We leverden een bijdrage aan de **Open Monumenten Dagen**, op zaterdag 9 en zondag 10 september.

- AVRO-studio: Michiel Holtgreve, Floor Schothorst, Frans van Viegen
- Noorderbegraafplaats: Ems Willems
- KRO-De Kroon: Sharon Manassen, Marga Niederer van Huizen

We deden mee aan de manifestatie **OPEN035** eind november.

Op verzoek van de organisatie concentreerden we ons op activiteiten die de bezoekers in de verschillende wijken van Hilversum zou brengen: een *Puzzeltocht Best Kept Secrets in Art*. Maar het spreiden van de aandacht over de verschillende wijken bleek achteraf, voor de tijd van het jaar en het koude weer, niet zo'n sterk idee.

Deelnemers waren: Renée Kaats, Hetty Kok, Brigitte van Mechelen, Françoise Stoop, Eric Tiggeler, Ardy Timmer, Bart van der Voort, Monique van Wijk. Toch kregen sommige kunstenaars wel aardig wat bezoekers.

Tenslotte exposeerden we in de centrale gang van **Amaris Revalidatiecentrum Gooizicht**.

Hiermee waren we begonnen in 2022, en we zijn er in 2023 mee doorgedaan. De exposities met voornamelijk vrolijk werk, worden door bezoekers/bewoners en personeel erg op prijs gesteld. Vanaf april was er werk van Arnoud Zijpveld te zien. Daarna was er een bijzondere expositie van fotografe Veronique Jansen te zien. Zij had een 'hall of fame', een portretgalerij van bewoners/bezoekers samengesteld.

Anet Kazemier rondde het jaar af met haar werk.

HOE HET MET ONZE ORGANISATIE GING IN 2023

a. Bestuur

We functioneerden als bestuur met dezelfde vier mensen als de jaren ervoor. Aan het eind van het jaar nam penningmeester Theo Butterhoff jammer genoeg afscheid. We zijn begin 2024 op zoek naar een vervanger voor hem.

b. Betrokkenheid van kunstenaars

De kunstenaars waren ook in 2023 intensief betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van activiteiten. Voorafgaand aan elke expositie is er een vooroverleg, waarin taken worden verdeeld en er afspraken worden gemaakt voor speciale activiteiten. De regel is dat kunstenaars meedoen als ‘suppoost’ tijdens de exposities. Dat geeft een extra impuls aan het contact met geïnteresseerden.

Voor overleg, afstemming en contacten organiseerden we twee keer een overleg met deelnemende kunstenaars. Eén van die overleggen vond plaats in het atelier van Diederick Kraaijeveld, in Nest35, nabij het vliegveld. In deze overleggen worden activiteiten geëvalueerd en nieuwe plannen besproken. Deze bijeenkomsten vormen ook een onderlinge inspiratiebron.

c. Ballotage

We kenden een ballotagecommissie van deskundigen, die de toelating van nieuwe kunstenaars beoordeelde. Vijf Hilversumse kunstenaars werden toegelaten om aan activiteiten te gaan deelnemen.

d. Vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers nam toe in de loop van 2023. Het bestuur kon een beroep doen op een groter aantal vrijwilligers. Aan het eind van het jaar waren dat er 15. We hopen dat ze beschikbaar blijven, ook als er tijdelijk geen expositieruimte is – en geen vrijwilligerswerk dus. In 2023 waren er twee bijeenkomsten met de vrijwilligers, de eerste om te overleggen en te evalueren, de tweede om een feestje te vieren. De vrijwilligers werkten voornamelijk mee als suppoost bij exposities. Maar er werd ook vrijwilligerswerk verricht bij het inrichten van de tentoonstellingen.

e. Nieuwsbrief

We brachten in het afgelopen jaar 18 keer een digitale nieuwsbrief uit. Bij elke nieuwe expositie, of bij bijzondere evenementen gaven we op deze manier bekendheid aan onze activiteiten, onder ruim 600 contacten. In deze nieuwsbrief stond het werk van de Hilversumse kunstenaars centraal: afbeeldingen van nieuw werk met toelichting, hun exposities in Hilversum en in de regio. Daarmee beperkten we ons niet tot alleen onze eigen exposities.

f. Social media

We waren actief op social media, op Twitter, Facebook en Instagram. We publiceerden korte filmpjes en foto's en gaven bekendheid aan exposities van onszelf en anderen.

g. **Website**

Al enkele jaren vinden we de website ontoereikend om de verschillende activiteiten goed over het voetlicht te brengen. We hebben aan het eind van het jaar iemand gevonden die ons op een (voor ons betaalbare) wijze aan een nieuwe website en een betere presentatie kan helpen. We verheugen ons erop om daarmee naar buiten te treden.

h. **Samenwerking binnen Cultuurnetwerk en andere netwerken**

We werkten met plezier met andere culturele instellingen samen in het Cultuurnetwerk Hilversum, omdat je samen meer kunt doen, en omdat je elkaar kunt inspireren.

Voor het eerst werkten we samen met Hilversum100, het netwerk van vrijwilligers en organisaties rond duurzaamheid, en met vrijwilligers en organisaties die actief zijn bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Bijlage: kunstenaars die deelnamen aan exposities

De volgende kunstenaars exposeerden in 2023:

Half januari tot eind februari – Japan als inspiratiebron

- Barbara Houwers
- Carla Kleekamp
- Hazel Ling
- Romanina Mandricardo
- Marga Niederer van Huizen
- Peter Samsom
- Françoise Stoop
- *Gasten:* Andrea en Yvette Kleekamp

Maart – Still Moving, digitaal ontworpen

- Vincent van der Geest
- Frans van Viegen
- Ton van Velsen
- Barbara Houwers
- *Gasten:* Maryna Lidahovska en Oleksii Lidahovskyi

April en Mei – Ontmoetingen - Kunst tot stand gekomen na contact met/in samenwerking met Oekraïense vluchtelingen in Hilversum.

- Irene van den Bos
- Vincent van der Geest
- Hans de Kort
- Elganan Jelsma
- Mark van Praagh
- Françoise Stoop

Mei/juni – Mooi Afval

- Hans Almekinders
- Françoise Stoop
- Joke Struik
- Ozlem Tas
- Ems Willems
- Arnoud Zijpveld

Juli/augustus - zomerepositie

- Michiel Holtgreve
- Loes Koopman
- Peter Samsom
- Claudia Spruit
- Ozlem Tas
- Anna Visser
- Sacha Wendt

**September - De mens in al zijn facetten /
It's alive**

- Floor Schothorst
- Ardy Timmer
- Bart van der Voort
- Hanke Wiegand

Oktober - Kunst en klimaat

- Elganan Jelsma
- Renée Kaats
- Diederick Kraaijeveld
- Ernest Laeven
- Françoise Stoop

November - Vergankelijkheid

- Veronique Jansen
- Romanina Mandricardo
- Dick Sierksma
- Eric Tiggeler
- Ems Willems

December - kunst tot 100 euro

- Hans Almekinders
- Michiel Holtgreve
- Carla Kleekamp
- Romanina Mandricardo
- Mark van Praagh
- Dick Sierksma
- Claudia Spruit
- Joke Struik
- Ozlem Tas
- Sacha Wendt
- Hanke Wiegand
- Bart van der Voort
- Arnoud Zijpveld